

Emoce jsou nástrojem moci

- editor007 | 26. května 2024

ČESKO / SVĚT: Atentát na slovenského premiéra Fica rozproudil diskusi o rozdělení společnosti. Jako ve všem, jde o míru, tedy ne o fakt, že je společnost rozdělená, ale jak hluboké jsou rozpory uvnitř ní. Čím hlubší jsou, tím jsou i nenávistnější emoce a jejich projevy.

Přes veškerou snahu stavět moderní společnost na rozumu, většinu našich postojů a názorů tvoří emoce. Emoce jako reakce na vnější podněty vznikají okamžitě. Nepotřebují ke svému vzniku hodiny studia, srovnávání a třídění informací, roky získávání zkušeností, cizelování našich poznatků v diskusích s druhými.

Rozum je bohužel pomalý, těžkopádný a působení jeho brzdy na svižné emoce funguje s prodlevou a u mnoha lidí nefunguje vůbec. Jsou to všichni ti, kteří rádi lynčují. A to ať už verbálně nebo fyzicky. Mají hned ve všem jasno, především, co je správné a co ne. V realizaci skutečného lynče jim brání jen fakt, že se v našich končinách dnes moc nenosí a asi by jim neprošel. V jiných končinách jsou to ti, kteří se s chutí účastní třeba kamenování nevěrných muslimek.

Tyto typy lidí ovládly nastavení společnosti třeba ve středověku, kdy bylo běžné kolektivní násilí páchané ve jménu něčeho hodně emotivního, tehdy víry – dobra, vítanou kratochvílí. Třeba pálení čarodějnic a kacířů, pogromy na židy, krvavé náboženské války apod..

Osvícenci byli první, kteří rozeznali, že za násilím páchaným z nenávisti je absence rozumu. A pokud emoce řídí společnost, vedou k její stagnaci a úpadku. Oproti emotivnímu řízení lidského chování a státu na základě víry a z ní plynoucí obecné morálky postavili rozum, který se opírá o fakta, zkušenosti, vzdělání a z nich logicky vyvozovaných závěrů.

Jejich poznatky byly zpočátku použity zcela opačně a tak Francouzská revoluce přinesla na jedné straně emotivní uctívání rozumu. Na druhé straně v době jakobínské diktatury a teroru se popravovalo a vraždilo.

Časem se ale ukázalo, že na rozumu postavené řízení společnosti vede k nebyvalému rozvoji a prosperitě. Jinak řečeno, lidé pak dělali především to, co přinášelo hmatatelný prospěch pro většinu a méně to, co kazatelé platných hodnot označovali za správné. Tento trend vyhrál nejprve v západních částech světa, dobře ho začaly kopírovat i asijské země. Ti, kteří setrvávají v řízení svých společností pomocí emocí – víry, většinou dost zaostávají, pokud jim ze země netryská ropa nebo plyn.

Proč to všechno připomínám? Protože se pomalu přesouváme ze společnosti respektující rozum jako maják řídící naše směřování ke společnosti zdůrazňující především emoce. Lidé masově na sociálních sítích uvádějí, jak se momentálně cítí. Většina komunikace na sítích je výronem emocí. Zpravodajská média prakticky vytlačila suché informace o tom, co se stalo, přehlídkou emotivních sdělení.

Nejen komerční média, ale i ta veřejnoprávní se snaží vybudit a nasměrovat naše emoce. K vybraným jménům je neznámka uváděno slovo „kontroverzní“. To slovo generuje emoci – pozor je divnej, nechová se jako my, ti správní. Jiní jsou uvozováni hodnocením typu – populistický, extrémistický, dezinformační, konspirační – tato slova mají vzbudit emoci – nelíbí se mi, je špatný...

Sociální sítě jsou pak úplným gejzírem emocí, kde se řítí vodopád Hitlerů, mafiánů, dezolátů, tyranů – diktátorů, korupčníků, švábů a podobně roztomilých označení – což vzbuzuje emoci čiré nenávisti.

Jeden z největších masakrů v novodobých dějinách, který proběhl ve Rwandě, byl odstartován tím, že média označila příslušníky druhého kmene za šváby. Ti nešvábové pak vzali mačety a vedeni, podle jejich cítění, správnou nenávistnou emoci šli useknout švábovi ze sousedství hlavu nebo alespoň ruku. Cítili se dobře, protože podpořili své životní hodnoty a "dobro". Tak fungují lidské emoce.

Většinu důležitých a cenných věcí v našem světě vlastní a ovládá 1% nejbohatších lidí skrytých v zákulisí. Jejich jména ani tváře většinou neznáme. Jejich společnou charakteristikou je neukojitelná nenasytlost. Rozdíl mezi jejich životy a životy 99% společnosti je nepředstavitelně hluboký. Zbytek společnosti ovládají přes struktury státu a média, která jim více či méně aktivně slouží. Zásadní plošnou pákou k ovládnutí a směřování mas lidí jsou právě emoce.

Rozum by lidi mohl přivést k poznání, že toto uspořádání není pro ně dobré, mohli by třeba chtít nastolit skutečnou demokracii, tedy vládu ve prospěch většiny společnosti, nebo chtít po těch nejbohatších, aby do společností vrátili podstatnou část hodnot, které z lidí vytahali. Rozum by lidi vedl k poznání, kdo vydělává na válkách a kdo na nich chudne a krvácí. Proto je potřeba potlačit rozum a vybudit emoce. Bez silných emocí by menšina nemohla tak dobře a dlouhodobě ovládat většinu ke svému vlastnímu prospěchu a k neprospěchu většiny.

Je na každém z nás, zda dokážeme své emoce držet na uzdě a budeme hledat informace, bez kterých náš rozum nepracuje. Emoce je snadná, přijde bez námahy a hned. Shánět podklady pro práci rozumu je namáhavé, jejich verifikace je ještě namáhavější a nejtěžší je vyvozovat logické závěry, což je vlastní myšlení. Myšlení bohužel bolí. Jistým povzbuzením by pro nás měl být postřeh - kdo myslí, není něčím otrokem.

A pokud i přes shromažďování a analýzu informací není zjevné, kde se nalézá pravda, pak pomůže základní otázka - kdo z výsledku dané věci má prospěch a kdo naopak ztrácí.

AUTOR: Jiří Paroubek

[ZDROJ](#)